

درس دوازدهم

«ایران عزیز»

آموختنی‌ها

- ۱ شناخت شعر
- ۲ ساختن کلمات با پسوند «دان» و درک معنای آن
- ۳ احساس خوب نسبت به وطن
- ۴ آشنایی با اسطوره‌های ایران

جعبه‌ی کلمات

کلمات هم‌معنی

دل‌انگیز: خوب و زیبا	حریص: طمع‌کار	فربیا: زیبا
رونق: رواج دادن	طمع: حرص، زیاد خواهی	گسترده: پهن کرد
صبور: کسی که صبر زیادی دارد	زاد: به دنیا آورد	پرورد: پرورش داد
برازنده: مناسب	خلیج: پیش‌رفتگی آب در خشکی	زادگاه: محل تولد
می‌ربایند: می‌زدند	حفظ: نگهداری، نگهداری	بود: هست، می‌باشد
	نهراسیم: نترسیم	سرزمین زرخیز: دارای خاک حاصلخیز

کلمات مخالف

زیبا = زشت	نهراسیم = بهراسیم - بترسیم	پاک = ناپاک
صبور = عجول - بی‌صبر	بسیار = کم	خواب = بیدار

کلمات هم‌خانواده

دل‌انگیز، دل‌خواه، دل‌پذیر	می‌ربایند، ربایش، ربودن	زاد، زادگاه، زاییدن
باقی، بقا، بقیه	حفظ، حافظ، حفاظ	حریص، حرص، حریصانه
عاشق، عشق، معشوق	مقدس، تقدس، قدیس	نهراسیم، هراس، هراسناک
دانش، دانشمند، دانش‌آموز	صبور، صبر، صابر	خطر، مخاطره، خطرناک
طمع، طماع، طماعانه	خدمت، خادم، خدمه	

کشور عزیزمان ایران، مردمانی مهربان و غیور و همچنین خاکی حاصلخیز دارد. دشمنان کشور ما، دست به هر کاری می‌زنند تا ایران را از ما بگیرند چرا که ایران ما دارای معادنی با ارزش است و خاک پنهانور ایران بسیار ارزشمند است. همه می‌دانیم که کشور ما دارای تاریخی دیرینه است و فرهنگی غنی دارد و شاعران، نویسندگان و دانشمندان بزرگی در کشور ما پرورش یافته‌اند. همه‌ی ما عاشق ایران عزیز و زیباییان هستیم و از آن محافظت می‌کنیم.

بخوان و بدان

درنا شعر کتاب درسی‌اش را بلند بلند می‌خواند. برنا گفت: «خواهر جان، اگر بخواهیم شعر را تعریف کنیم، چه می‌گوییم؟»

درنا گفت: «به متنی که آهنگ دارد و عواطف و احساسات شاعر را بیان می‌کند، شعر می‌گویند.»
به هر خط از شعر یک بیت می‌گویند.

گل + دان ← گلدان
گلدان یعنی جای گل

- ★ در ترکیب بعضی کلمات با «دان»، کلمه‌ی جدیدی درست می‌شود که معنای دیگری دارد و به معنای جای قرار گرفتن همان کلمه، است.
- ★ برای بندنویسی بهتر باید اطلاعات و آگاهی بیشتری داشته باشیم و بسیار خوب است، اگر درباره‌ی موضوعمان مطالعه کنیم.

املادان

متن داده شده را با دقت بخوان سپس با استفاده از متن و اطلاعات خودت پاسخ هر سؤال را بنویس و در جدول صفحه‌ی بعد وارد کن.

ایران کشوری با فرهنگ ۲۵۰۰ ساله است. آثار تاریخی و باستانی ایران در کشورهای جهان عاشقان بسیاری دارد خاک پر نعمت و حاصلخیز ایران عزیز، این سرزمین را زرخیز کرده است. مردم ایران بسیار صبور و مهربان هستند و از خطر و مشکل هراسی ندارند. خلیج فارس ایران سرشار از منابع نفتی است به همین دلیل ابر قدرت‌ها با دهانی حریص به آن چشم طمع دوخته‌اند. این مین در آغوش خود شاعران و نویسندگان و دانشمندان و اسطوره‌های فراوانی از جمله مولوی، سعدی، حافظ، فردوسی، خیام، بیرونی، بوعلی سینا و ... پرورنده است. ما همه کشور خود را براننده و مقدس می‌دانیم.

علوی

- (۱) بسیار زیبا
- (۲) بغل
- (۳) مخالف عجول
- (۴) وطن
- (۵) دریایی در شمال کشور
- (۶) شاعر و ریاضیدان ایرانی
- (۷) تمدن
- (۸) رواج
- (۹) از پزشکان ایرانی
- (۱۰) می دزدند

Crossword puzzle grid with the following words filled in:

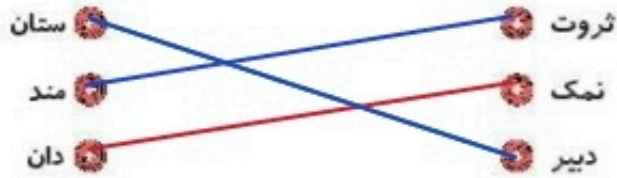
- 1. اف ر ی ب ا
- 2. غ و ش
- 3. م ی ه ن
- 4. ص ب و
- 5. خ ز ر
- 6. ی ا ی
- 7. ف ر ه
- 8. ر و ن ق
- 9. ب و ع ل ی
- 10. م ی ر ب ا ی

Other grid cells are empty yellow boxes.

تمرین

۱ وصل کن.

۲ درستی یا نادرستی جملات زیر را مشخص کن و سپس جملات نادرست را به صورت درست بنویس.

الف: شمعدان جای شمع است.

ب: شعر متنی احساسی است که آهنگ ندارد. شعر متن احساسی است که آهنگ دارد.

پ: برای حفظ ایران بایستی از دشمن بترسیم. برای حفظ ایران بایستی از دشمن نهراسیم.

ت: نام دریای جنوب ایران، خلیج فارس، است. نام دریای جنوب ایران «دریای عمان» است.

ث: مردم ایران، صبور هستند.

۳ جاهای خالی را با استفاده از جعبه‌ی کلمات کامل کن. (یک کلمه اضافه است)

حفظ - حریص - پرازنده - زرخیز - نعمت

الف: ایران ما زرخیز و زیبا است.

ب: انسان‌های حریص همیشه به دنبال تصاحب اموال دیگران هستند.

پ: ما برای حفظ میهن خود حاضر به فداکاری هستیم.

ت: دانش‌آموزان لباس‌هایی زیبا و پرازنده پوشیده بودند.

۴ مخالف هر کلمه را بنویس.

خوب

حریص

بد

قانع

عجول

رشت

صبور

زیبا

۵ با توجه به درس و استفاده از نشانه‌های مناسب، کلمات را کامل کن.

دهان‌های حریص صدور نه‌راسیم
حفت زرخیز خزر

۶ جاهای خالی را پر کن.

از دو سو بر دریا
راه خود بازگش
سر به دریا زده ای
پا به دریا گری
توی دریاهاست

هست نعمت بسیار
توی دریای خزر
یا که در آب خلیج
که بود نام دل انگیزش فارس

۷ این بیت را توضیح بده.

«از دو سو بر دریا راه خود بازگش»

از دو طرف (شمال و جنوب) به دریا وصل شده ای

۸ کلمه‌های نامرتب را مرتب کن و شعر را با خط زیبا بنویس.

الف: آغوش - مردم - داده‌ای - جای - این - در - خود - خوب

داده ای جای در آغوش خود این مردم خوب

ب: ماست - آنچه - برای - مال - ایرانی - ما - هست - یک - یک - داریم - و - خود

آن چه داریم و برای خود ماست، مال ما، یک یک ایرانی هست.

۱۰ پنج کلمه مثال بزن که از ترکیب با «دان» درست شده باشد و با هر یک جمله بساز.

گلدان

نمکدان

شاهدان

بفدان

قندان

به عهده دانش آموز

۱۱ دو پیشنهاد برای بهتر شدن وطنمان بگو.

الف:

به عهده دانش آموز

ب:

۱۲ چشم‌هایت را ببند و کشورمان را به یک شکل تصور کن. حالا تصور خودت را در کادر زیر نقاشی کن.

به عهده دانش آموز

یک موضوع انتخاب کن و آن را به موضوعات کوچکتر تقسیم کن، سپس یک بند زیبا درباره‌ی یکی از آنها بنویس.

موضوع اصلی:

موضوعات کوچکتر:

به عهده دانش آموز

با توجه به سوالات داده شده، پاسخ مناسب را انتخاب کن.

الف: شاعر شعر «ایران عزیز» است.

- (۱) محمدتقی بهار (۲) عطار نیشابوری (۳) خیام (۴) عباس یمنی شریف

ب: لملای کدام گروه از واژه‌ها درست است؟

- (۱) خللا - فریا - نهرسیم (۲) حریس - طمع - مولوی (۳) زادگاه - زرخیز - حفلیت (۴) خطر - زور - آشق

پ: کدام نادرست است؟

- (۱) قندان ← جای قند (۲) نمکدان ← جای نمک (۳) جامه دان ← جای جامه (۴) خندان ← جای خنده

ت: متن شعر «ایران عزیز» درباره‌ی نیست؟

- (۱) وطن (۲) میهن (۳) پرچم (۴) ایران

ث: معنی کدام واژه درست نیست؟

- (۱) فریا: زیبا (۲) پرازنده: مناسب (۳) گسترد: دقت کرد (۴) پرورش داد: پرورد

روزی از دیاری پادشاهی می گذشت. در شهر هر که به پادشاه می رسید، سر فرو می گذاشت و تعظیم می کرد. در میان شهر به درویشی رسیدند که سر از تعظیم باز زد. پادشاه به او گفت: «چرا تعظیم نکردی؟»

درویش گفت: «چرا تعظیم کنم؟»

پادشاه گفت: «بندگان در مقابل اربابان سر فرو می آورند.»

درویش گفت: «پس تو باید به من تعظیم کنی.»

پادشاه گفت: «چرا؟»

درویش گفت: «تو بنده‌ی زر، هستی و زر بنده‌ی من، تو بنده‌ی جاه هستی و جاه، بنده‌ی من، تو بنده‌ی نان هستی و نان، بنده‌ی من، پس تو بنده‌ی بندگان من هستی و باید به من سر فرود آوری.»

الف: پادشاه بنده‌ی چه بود؟

زر (طلا) - جاه (مقام) - نان (ثروت)

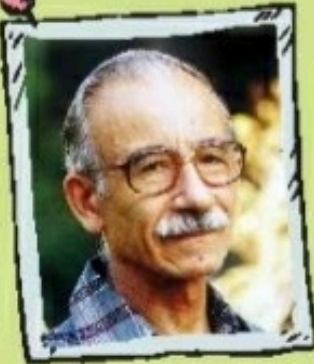
ب: چرا پادشاه فکر می کرد که درویش باید به او تعظیم کند؟

چون درویش را بنده‌ی خود می پنداشت.

پ: اگر تو جای درویش بودی چه می کردی؟

به عهده‌ی دانش آموز.

عباس یمیننی شریف

متولد ۱ خرداد ۱۲۹۸ در تهران است. در ۲۸ آذر ۱۳۶۸

وفات یافت. او آموزگار، مدیر و نویسنده‌ی ادبیات

کودکان بود.

آثار: باغ دوستی، شعر با الفبا، سیاهک و سفیدک، شهر ناپدیدان و ...

خودارزیابی

نیاز به تلاش	قابل قبول	خوب	خیلی خوب
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐

- املاي کلمات جعبه‌ي کلمات را به خاطر سپردم.
- کلمات هم‌معنی، هم خانواده و مخالف جدیدی را شناختم.
- با شعر، به عنوان یکی از انواع نوشته‌های ادبی آشنا شدم.
- با پسوند «دان» برای ساختن کلمات جدید آشنا شدم.
- اسطوره‌ها و دانشمندان بزرگ ایرانی را شناختم.
- درباره‌ی وطنم ایران اطلاعات زیادی آموختم.

